

Pravna pomoć

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Koji su troškovi povezani sa sudskim postupcima i tko ih obično mora snositi?

(Zakonodavni izvori) – Pravila kojima se uređuju kategorije i postupci za troškove sudskih postupaka, uključujući pravnu pomoć, sveobuhvatno su utvrđena Predsjedničkim dekretom br. 115 od 30. svibnja 2002. (Službeni list br. 139/2002), kako je zadnje izmijenjen Zakonodavnom uredbom br. 24 od 7. ožujka 2019. (Službeni list br. 72 od 26. ožujka 2019., radi proširenja pravne pomoći kako bi se obuhvatile tražene osobe protiv kojih se vodi postupak izvršenja europskog uhidbenog naloga), koji sadržava pročišćeni tekst o sudskim troškovima (članci od 74. do 145., a posebno zajedničke odredbe članaka od 74. do 89. i posebne odredbe o pravnoj pomoći u građanskim, upravnim, revizijskim i poreznim postupcima, članci od 119. do 145.).

Zakonom br. 794 od 13. lipnja 1942., kako je izmijenjen, uređuje se odvjetnička naknada za vođenje građanskih, trgovačkih, upravnih i poreznih postupaka. Naknade za pojedinačne pravne usluge plaćaju se na temelju tarife odobrene Ministarskom naredbom br. 585 iz 1994.

(Troškovi postupka) – Troškovi građanskog i trgovačkog postupka u širem smislu uključuju troškove postupka te troškove i naknade za pravno zastupanje.

Troškovi postupka uključuju standardno plaćanje za upis u registar predmeta i druge troškove koji mogu nastati (kao što su izdaci za vještačenja i naknade za kopiranje dokumenata).

Standardno plaćanje navedeno u pročišćenom tekstu br. 115 iz 2002. plaća se u svim vrstama postupaka, među ostalim i stečajnim i izvanparničnim postupcima, osim ako je zakonom izrijekom propisano oslobođenje od njegova plaćanja.

Obveza plaćanja ne postoji, među ostalim, u postupcima koji se odnose na obiteljski i građanski status osobe, kako je utvrđeno u četvrtoj knjizi Zakona o parničnom postupku (na primjer, odredbe koje se odnose na maloljetnike u slučajevima zakonske rastave, imovinski odnosi bračnih drugova, priznavanje statusa izbjeglica), u preventivnim postupcima (na primjer pljenidba radi namirenja dugova), zemljišnoknjižnim postupcima, postupcima radi izvršenja dostave i oslobađanja, postupcima u vezi s plaćanjem naknade za uzdržavanje djece, svim postupcima u vezi s djecom (na primjer postupci u vezi s roditeljskom odgovornošću) i postupcima koji se odnose na pravila o nadležnosti.

Razloge za bilo kakvo oslobođenje od plaćanja troškova postupka stranka mora na odgovarajući način navesti u zaključcima dokumenta kojim se pokreće postupak.

Obveza standardnog plaćanja ne postoji kad je riječ o tužbi za naknadu štete u vezi s kaznenim postupkom ako se samo traži da se počinitelj osudi. Ako se podnese zahtjev za naknadu štete, čak i privremeno, obveza plaćanja dopijeva ako se on odobri. Pristojba se kreće između minimalnog iznosa od 62 EUR i maksimalnog iznosa od 930 EUR, ovisno o vrsti i vrijednosti predmeta spora.

(Obveze plaćanja) – Svaka stranka mora podmiriti troškove postupovnih dokumenata koje ispunjava ili zahtijeva te platiti dokumente potrebne za tužbu ako to zakon ili sudac od nje zahtijeva (na primjer naknade za

vještačenja). Ako stranka ima pravo na pravnu pomoć, troškove snosi država.

Kad je riječ o standardnom plaćanju, to mora platiti stranka koja ulazi u postupak, podnosi prvotnu žalbu ili, u izvršnom postupku, podnosi zahtjev za ustupanje ili prodaju.

Vrijednost predmeta spora naznačuje se u zaključcima dokumenta kojim se pokreće postupak. Stranka koja izmijeni zahtjev, podnese protutužbu ili sudjeluje u postupku kao umješac i time poveća vrijednost predmeta spora dužna je platiti dodatnu pristojbu.

(Kriteriji za odluku o troškovima) – U skladu s općim načelom utvrđenim u članku 91. Zakona o parničnom postupku, sudac u okviru presude o predmetu spora nalaže stranci koja je izgubila spor da nadoknadi troškove postupka stranci koja je dobila spor.

Sudac ima diskrecijske ovlasti u odnosu na troškove postupka i može naložiti da se oni plate djelomično ili u cijelosti, uzimajući u obzir ukupni ishod spora. Sudac mora uzeti u obzir u kojoj je mjeri zahtjev kao cjelina utemeljen. Odluka se može osporiti.

Stranka koja je izgubila spor mora stranci koja je dobila spor nadoknaditi troškove i naknade za rad odvjetnika te sve iznose plaćene za vještake koje je imenovao sud ili stručnjake kao svjedoke prema odluci suca. Stranka koja izgubi spor dužna je i nadoknaditi ostale troškove koji su uključeni u vođenje postupka, a plaćaju se sudskom službeniku zajedno s troškovima dostave presude.

2 Što je točno pravna pomoć?

U talijanskom pravnom sustavu institut „pravne pomoći“ uključuje oslobođenje od podmirivanja određenih troškova („spese prenotate a debito“ ili sudske pristojbe koje se plaćaju unaprijed), a država plaća ostale troškove kako bi zaštitila građane koji nemaju dovoljno sredstava i čiji razlozi nisu očito neutemeljeni, kao i strane državljane koji zakonito borave u Italiji kad nastupi situacija ili okolnost koja dovodi do sudskog postupka, te osobe bez državljanstva (članak 119. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002).

Ako postoji pravo na pravnu pomoć, neke pristojbe se ne plaćaju, dok druge plaća država. Pristojbe koje se ne plaćaju uključuju standardno plaćanje, paušalne troškove za obavijesti na službeni zahtjev, određene pristojbe (pristojbe za upise, hipotekarne i zemljišnoknjižne pristojbe) te naknade za preslike.

Država plaća sljedeće:

1. troškove i izdatke za rad odvjetnika
2. putne troškove i izdatke sudaca, službenika i sudskih službenika za obavljanje njihovih dužnosti izvan suda
3. putne troškove i izdatke svjedoka, sudskih službenika i vještaka te izdatke vještaka koji su nastali tijekom njegova obavljanja dužnosti
4. troškove objave bilo kakve sudske obavijesti u vezi s presudom suca
5. trošak obavijesti na službeni zahtjev
6. doplatak za skrb o djeci.

Država ima pravo na povrat troškova i, ako se ne naplati od stranke koja je izgubila spor, može zahtijevati povrat od stranke koja ima pravo na pravnu pomoć u sljedećim slučajevima:

1. ako stranka koja ostvari pravo na pravnu pomoć uspije u sporu ili mirno riješi spor i primi iznos najmanje šest puta veći od troškova ili
2. ako je tužba povučena ili postupak obustavljen.

Postoje posebne odredbe kojima se osigurava naknada u slučaju brisanja predmeta iz upisnika ili obustave postupka zbog propusta stranaka da djeluju ili ispunjavaju zakonske uvjete.

3 Imam li pravo na pravnu pomoć?

U građanskim i izvanparničnim postupcima (na primjer radi zakonske rastave, skrbništva nad djecom ili donošenja odluka u vezi s roditeljskom odgovornošću) građani koji nemaju dovoljno sredstava imaju pravo na pravnu pomoć za pripremu odgovora na tužbu, pod uvjetom da osnova odgovora na tužbu nije očito neutemeljena.

S osobama bez državljanstva i stranim državljanima koji zakonito borave u Italiji postupa se na isti način kao i s državljanima Italije, uz uvjet da imaju zakonito boravište u Italiji od datuma kad je nastupila situacija ili okolnost koja je dovela do sudskog postupka. Neprofitne organizacije ili udruge koje nisu uključene u trgovačke djelatnosti isto mogu ispunjavati uvjete. Stoga su prihvatljive i dobrotvorne neprofitne organizacije ili neprofitne organizacije koje pružaju usluge obrazovanja siromašnima i već ispunjavaju uvjete prema Zakonu br. 217/90, kao i udruge potrošača i korisnici uključeni u popis u članku 5. Zakona br. 281/98.

U skladu s člankom 76. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002, da bi podnositelj zahtjeva ispunjavao uvjete za pravnu pomoć, njegov godišnji oporezivi prihod prema posljednjoj poreznoj prijavi ne smije biti viši od 11 493,82 EUR (Ministarski dekret od 16. siječnja 2018. objavljen u Službenom listu br. 49 od 28. veljače 2018.).

Prihodovni pragovi prilagođavaju se svake dvije godine prema nalogu Ministarstva pravosuđa u dogovoru s Ministarstvom gospodarstva i financija (članak 77. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002) kako bi se uzele u obzir razlike u indeksu potrošačkih cijena za obitelji radnika zaposlenih u proizvodnom i uslužnom sektoru koje je ISTAT utvrdio u prethodne dvije godine.

Ako zainteresirana stranka živi s bračnim drugom, registriranim partnerom ili drugim članovima obitelji, prihodom se smatra ukupni prihod koji je u istom razdoblju ostvario svaki član obitelji, među ostalim i prihod podnositelja zahtjeva.

Kad je riječ o članu kućanstva čiji bi prihod trebalo dodati prihodu podnositelja zahtjeva, prihodovni pragovi za kazneni postupak povišeni su na 1032,91 EUR za svakog člana obitelji koji živi s podnositeljem zahtjeva.

Treba imati na umu da naknada za uzdržavanje koju podnositelj zahtjeva prima od bivšeg bračnog druga mora biti uključena u svrhu izračuna iznosa iz članka 76., osim ako je riječ o jednokratnom iznosu.

Prihod od nezakonitih aktivnosti isto utječe na ispunjavanje uvjeta za ostvarivanje pravne pomoći. Pritom treba napomenuti da se revizija prihoda ne može oslanjati na automatske postupke, već zahtijeva preispitivanje specifičnih okolnosti pojedinačnog slučaja, čime se isključuje svaka mogućnost davanja značaja nepravomoćnoj presudi ako šteti pretpostavci nevinosti. Odbijanje odobravanja pomoći na temelju nepravomoćne presude iz koje se može pretpostaviti postojanje prihoda od nezakonitih aktivnosti stoga je nezakonito (Kasacijski kazneni sud, četvrto vijeće, presuda od 20. veljače 2013., br. 18591).

Iznimka: kad se predmet odnosi na osobna prava ili u postupcima u kojima su interesi podnositelja zahtjeva u sukobu s interesima ostalih članova kućanstva s kojima živi, u obzir se uzima samo osobni dohodak podnositelja zahtjeva.

Pravo na pravnu pomoć vrijedi za sve faze ili stupnjeve postupaka. Međutim, u građanskim i upravnim stvarima, za razliku od kaznenih, ako stranka kojoj se odobri pomoć izgubi spor, ne može se koristiti pravnom pomoći za pobijanje presude bez ponovnog podnošenja zahtjeva za tu pomoć.

Nadalje, ispunjavanje uvjeta za pravnu pomoć u građanskom postupku ne znači da je država odgovorna za troškove koje stranka mora platiti stranci koja je uspjela u sporu jer se priznaju samo izdaci i naknade koji pripadaju punomoćniku stranke kojoj je odobrena pomoć i koje se država, umjesto te stranke, obvezuje platiti s obzirom na njezinu nestabilnu financijsku situaciju i to da njezini zahtjevi nisu očito neutemeljeni (vidjeti Kasacijski građanski sud, presuda br. 10053 iz 2012.).

Posebni slučajevi

Odstupajući od prihodovnih pragova utvrđenih člankom 76. stavkom 1. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002, u nekim slučajevima sljedeće osobe mogu ispunjavati uvjete za pravnu pomoć:

1. stranke koje su oštećene kaznenim djelima iz članaka 572., 583.a, 609.a, 609.c, 609.g i 612.a Kaznenog zakona, a ako su kaznena djela počinjena prema maloljetnicima, tada stranke oštećene kaznenim djelima iz članaka 600., 600.a, 600.b, 600.d, 601., 602., 609.d i 609.j Kaznenog zakona mogu ispunjavati uvjete za pomoć i uz odstupanje od prihodovnih pragova utvrđenih zakonom (članak 76. stavak 4.b)
2. strani državljani koji su maloljetnici bez pratnje, a koji su uključeni u sudske postupke neovisno o njihovu svojstvu, imaju pravo biti obaviješteni o mogućnosti imenovanja pravnog savjetnika od povjerenja, među ostalim preko imenovanog skrbnika ili osobe s roditeljskom odgovornošću u skladu s člankom 3. stavkom

1. Zakona br. 184 od 4. svibnja 1983., kako je izmijenjen, te pravo na podnošenje prijave za pravnu pomoć na temelju važećeg zakonodavstva u bilo kojoj fazi ili stupnju postupka (članak 76. stavak 4.c)
3. maloljetna ili punoljetna djeca koja nisu financijski neovisna i koja su izgubila roditelja zbog ubojstva koje je počinio bračni drug roditelja, bez obzira na to jesu li bračni drugovi bili zakonski rastavljeni ili razvedeni, ili koje je počinio registrirani partner roditelja, čak i ako je registrirano partnerstvo prestalo, ili pak osoba koja ima ili je imala intimnu, dugotrajnu vezu koja uključuje zajednički život s roditeljem, mogu ispunjavati uvjete za pravnu pomoć i uz odstupanje od zakonskih prihodovnih pragova, primjenom te pogodnosti kao iznimke na postupke povezane s kaznenim postupkom, kao i na sve građanske postupke koji proizlaze iz kaznenog djela, među ostalim i ovršni postupak (članak 76. stavak 4.c)
4. žrtve terorizma ili sličnih djela ili preživjele osobe (članak 10. stavak 1. Zakona br. 206/204).

4 Dodjeljuje li se pravna pomoć za sve vrste postupaka?

Kao što je prethodno navedeno, u građanskim i izvanparničnim postupcima (na primjer radi zakonske rastave, skrbništva nad djecom ili donošenja odluka u vezi s roditeljskom odgovornošću), građani koji nemaju dovoljno sredstava imaju pravo na pravnu pomoć za pripremu odgovora na tužbu, pod uvjetom da osnova odgovora na tužbu nije očito neutemeljena.

Postoje subjektivni razlozi za isključenje iz predmetne pomoći:

- podnositelj zahtjeva osoba je koja je pravomoćno osuđena za kaznena djela povezana s povredom pravila o suzbijanju utaje poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost
- podnositelja zahtjeva zastupa više odvjetnika, osim odvjetnika koji je imenovan za sudjelovanje u kaznenom postupku na daljinu u predmetima u kojima se primjenjuje Zakon br. 11/1998.

Međutim, postoje slučajevi koji nisu prethodno navedeni i u kojima se može pretpostaviti da podnositelj zahtjeva ima dovoljno sredstava, a to su sljedeći:

- u slučajevima koji uključuju prijenos potraživanja i kamata na druge osobe (osim ako se on ne vrši u svrhu plaćanja već postojećih potraživanja ili kamata)
- u slučaju pravomoćne presude za kaznena djela iz članka 416.a Kaznenog zakona i članka 291.c pročišćenog teksta iz Predsjedničkog dekreta br. 43 od 23. siječnja 1973., s ograničenjem na otegotne okolnosti iz članaka 80. i 74. stavka 1. pročišćenog teksta iz Predsjedničkog dekreta br. 309 od 9. listopada 1990. te za kaznena djela počinjena iskorištavanjem uvjeta utvrđenih prethodno spomenutim člankom 416.a ili u svrhu olakšavanja aktivnosti udruga utvrđenih u tom članku, smatra se da je prihod iznad postavljenog praga. Međutim, dopušteno je dokazivati suprotno (Ustavni sud, presuda br. 139 iz 2010.).

5 Postoje li posebni postupci za hitne slučajeve?

Ne postoji poseban postupak za hitne slučajeve. Međutim, treba istaknuti da u skladu s člankom 126. pročišćenog teksta odvjetnička komora može unaprijed privremeno odobriti pravnu pomoć podnositelju zahtjeva, u roku od deset dana od podnošenja ili primitka zahtjeva i ako su ispunjeni uvjeti.

6 Gdje mogu dobiti obrazac zahtjeva za pravnu pomoć?

U građanskom bi postupku isključivo podnositelj zahtjeva ili njegov odvjetnik trebali odvjetničkoj komori podnijeti ili poslati preporučeno poštom zahtjeve za pravnu pomoć, sastavljene na način i sa sadržajem utvrđenim člancima 79. i 122. pročišćenog teksta.

Nije jasno je li u slučaju preporučene dostave poštom potrebna i potvrda o primitku. Stoga se to ne smatra uvjetom prihvatljivosti, već je prepušteno vlastitoj procjeni podnositelja zahtjeva.

Obrasci za podnošenje zahtjeva dostupni su u uredima odvjetničke komore.

Zahtjevi za pravnu pomoć u građanskom postupku moraju se podnijeti uredu odvjetničke komore koji je nadležan prema:

- mjestu u kojem sudí sudac pred kojim je postupak u tijeku

- mjestu u kojem sudi sudac koji je nadležan za odlučivanje o meritumu predmeta, ako je postupak još u tijeku
- mjestu u kojem sudi sudac koji je donio pobijanu presudu za žalbu Kasacijskom sudu, Državnom vijeću ili Revizorskom sudu.

Zahtjev na temelju članka 78. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002 nedopušten je ako ga nije potpisao podnositelj zahtjeva. Potpis mora potvrditi odvjetnik ili se on potvrđuje primjenom postupaka utvrđenih člankom 38. stavkom 3. Predsjedničkog dekreta br. 445 od 28. prosinca 2000.

7 Koji se dokumenti trebaju dostaviti zajedno s obrascem zahtjeva za pravnu pomoć?

Zahtjev koji potpisuje podnositelj mora biti sastavljen na običnom (praznom) papiru i mora sadržavati sljedeće (članak 79. prethodno navedenog Predsjedničkog dekreta):

- zahtjev za pravnu pomoć
- osobne podatke i porezni broj podnositelja zahtjeva i članova njegova/njezina kućanstva
- izjavu o prihodu ostvarenom u godini prije podnošenja zahtjeva (vlastita izjava)
- obvezu da će prijaviti sve značajnije promjene u prihodu za potrebe ispunjavanja uvjeta za pomoć
- ako je postupak već u tijeku
- datum sljedećeg ročišta
- podatke i mjesto prebivališta protivne stranke
- činjeničnu i pravnu osnove za ocjenu osnovanosti zahtjeva
- dokaze (dokumenti, podaci za kontakt, izjave svjedoka, mišljenja vještaka itd. koji se prilažu u preslici).

8 Gdje se podnosi zahtjev za pravnu pomoć?

Kao što je prethodno navedeno, zahtjevi za pravnu pomoć u građanskom postupku moraju se podnijeti uredu odvjetničke komore koji je nadležan prema:

- mjestu u kojem sudi sudac pred kojim je postupak u tijeku
- mjestu u kojem sudi sudac koji je nadležan za odlučivanje o meritumu predmeta, ako je postupak još u tijeku
- mjestu u kojem sudi sudac koji je donio pobijanu presudu za žalbu Kasacijskom sudu, Državnom vijeću ili Revizorskom sudu.

Kad je riječ o kaznenom postupku, zahtjevi se moraju podnijeti sucu pred kojim je postupak u tijeku. Ako je postupak u tijeku pred Kasacijskim sudom, nadležan je sudac koji je donio pobijanu presudu (članci 93. i 96. prethodno navedenog Predsjedničkog dekreta).

Zahtjeve moraju podnijeti podnositelj ili odvjetnik podnositelja zahtjeva službeniku suda u kojem sudi sudac koji vodi postupak ili ga službeniku suda mogu poslati preporučeno poštom.

Ako je podnositelj zahtjeva pritvoren ili na izdržavanju kazne zatvora, zahtjev može primiti upravitelj kaznene ustanove ili službenik pravosudne policije.

Više nije moguće predati zahtjeve tijekom ročišta.

9 Kako mogu saznati imam li pravo na pravnu pomoć?

Preslika dokumenta kojim odvjetnička komora odobrava, odbija ili proglašava zahtjev nedopuštenim šalje se podnositelju zahtjeva i sucu.

Nakon podnošenja zahtjeva odvjetnička komora:

- ocjenjuje osnovanost zahtjeva koji se podnosi i jesu li ispunjeni uvjeti za ostvarivanje pravne pomoći
- donosi jednu od sljedećih odluka u roku od deset dana:
 - odluku o prihvaćanju zahtjeva
 - odluku o proglašenju zahtjeva nedopuštenim

- odluku o odbijanju zahtjeva
- šalje presliku odluke podnositelju zahtjeva, nadležnom sucu i poreznoj upravi radi provjere prijavljena prihoda.

Ako odvjetnička komora odbije zahtjev ili ga proglašiti nedopuštenim, on se može podnijeti sucu kojem je dodijeljen predmet, a koji potom donosi odluku u obliku naloga. Rok je prekluzivan.

Nakon završene provjere sudac izdaje obrazloženi nalog o proglašenju zahtjeva nedopuštenim, prihvaćenim ili odbijenim.

Nakon što je nalog izdan, službenik suda o njemu obavještava podnositelja zahtjeva.

Međutim, u kaznenom postupku sudac mora izdati nalog u roku od deset dana od datuma podnošenja ili primitka zahtjeva.

10 Što trebam učiniti ako imam pravo na pravnu pomoć?

-

11 Ako imam pravo na pravnu pomoć, tko mi odabire odvjetnika?

Podnositelji zahtjeva kojima je odobrena pravna pomoć mogu imenovati odvjetnika s popisa odvjetnika za pravnu pomoć koje sastavljaju odvjetničke komore iz regije žalbenog suda u kojoj sudi sudac nadležan za odlučivanje o meritumu predmeta ili sudac pred kojim je postupak u tijeku.

Podnositelji zahtjeva kojima je odobrena pravna pomoć mogu imenovati i vještaka, ako je to zakonom dopušteno.

Ako je predmet na Kasacijskom sudu, odvjetnik se odabire s popisa koje sastavljaju odvjetničke komore iz regije žalbenog suda u kojoj sudi sudac koji je donio pobijanu presudu.

Popis odvjetnika za pravnu pomoć sastoji se od stručnjaka koji su se za to prijavili i koji imaju kvalifikacije potrebne da pripreme obranu.

Odvjetnička komora donosi odluku o uključivanju odvjetnika na popis na temelju njihovih sposobnosti, profesionalnog iskustva stečenog tijekom najmanje šest godina i toga da nisu bili podvrgnuti stegovnim mjerama.

Odvjetnici mogu biti uklonjeni s popisa u bilo kojem trenutku. Popis se obnavlja svake godine i dostupan je javnosti u svim pravosudnim uredima u regiji.

Odvjetnici koji zastupaju stranku kojoj je odobrena pomoć moraju zatražiti obavijest da su postupci obustavljeni ako su obrisani s popisa predmeta zbog propusta stranke (u skladu s člankom 309. Zakona o parničnom postupku). Ako odvjetnik ne ispuni tu obvezu, podliježe stegovnom postupku.

12 Pokriva li pravna pomoć sve troškove postupka?

Korisnici pravne pomoći (članak 107. prethodno navedenog Predsjedničkog dekreta) oslobođeni su plaćanja nekih troškova, dok druge plaća država, kako je utvrđeno u članku 131. Predsjedničkog dekreta br. 115/2002. Pomoć pokriva sve zakonom propisane troškove postupka, među ostalim i imenovanje vještaka koji sudjeluju na strani podnositelja zahtjeva. Međutim, ne pokriva troškove izvansudskog savjetovanja.

Naknade i izdatke odvjetnika koji zastupa podnositelja zahtjeva plaća sud na kraju svake faze ili stupnja postupka, a u svakom slučaju nakon razrješenja odvjetnika.

Nadalje, troškovi i izdaci plaćaju se pomoćniku suca i svakom vještaku koji sudjeluje na strani podnositelja zahtjeva.

Primatelj i uključene strane, među ostalim i državni odvjetnik, obavještavaju se o plaćanju te su ovlašteni osporavati nalog za plaćanje.

Odvjetnik koji zastupa podnositelja zahtjeva, pomoćnik suca i vještak koji sudjeluje na strani podnositelja zahtjeva ne mogu od svojeg klijenta tražiti ili primiti nagradu ili naknadu, osim one predviđene zakonom. Bilo koji sporazum suprotan tomu ništavan je, a svako kršenje te zabrane ozbiljan je stegovni prekršaj.

U slučaju građanske parnice pokrenute u vezi s kaznenim postupkom, troškovi postupka uređeni su člankom 108. pročišćenog teksta. Međutim, općenito govoreći, ispunjavanjem uvjeta za pravnu pomoć primatelju se daju ista prava kao i ona obuhvaćena općim pravilima.

13 Tko snosi druge troškove ako imam pravo samo na ograničenu pravnu pomoć?

Pravilima o pravnoj pomoći nije predviđena ograničena pomoć.

14 Obuhvaća li pravna pomoć i žalbe?

Pravo na pravnu pomoć obuhvaća sve stupnjeve i faze postupka i sve izvedene ili na bilo koji drugi način povezane postupke (kao što je ovrha).

Međutim, ako stranka kojoj je odobrena pomoć izgubi spor, neće se moći koristiti pravnom pomoći za pobijanje presude, osim podnošenjem zahtjeva za naknadu štete u vezi s kaznenim postupkom.

15 Može li se pravna pomoć povući prije zaključenja postupka (ili čak opozvati nakon završetka postupka)?

Ako se tijekom postupka prihod primatelja pomoći promijeni tako da to utječe na pravo na pravnu pomoć, sudac koji vodi postupak opozvat će pomoć.

Isto tako, sudac koji vodi postupak u bilo kojem trenutku može opozvati pravnu pomoć ako se utvrdi da kriteriji prihvatljivosti nisu ispunjeni ili da je dotična stranka postupala ili djelovala u lošoj vjeri ili iz krajnje nepažnje.

Opoziv stupa na snagu od trenutka kad je potvrđena promjena u prihodu, ali u drugim slučajevima djeluje retroaktivno i zahtijeva se povrat iznosa koji je platila država.

Ako se otkrije da su dane lažne izjave, porezna uprava traži opoziv pomoći i prosljeđuje dokaze državnom odvjetniku nadležnom za pokretanje odgovarajućeg kaznenog postupka.

Provjere jesu li kriteriji prihvatljivosti i dalje ispunjeni mogu se ponoviti tijekom postupka na zahtjev pravosudnih tijela ili inicijativu porezne uprave.

U slučaju davanja lažnih izjava u vezi s prihodom predviđena je kazna od jedne do pet godina zatvora te novčana kazna od 309,87 EUR do 1549,37 EUR. Kazna zatvora ili novčana kazna povećavaju se ako je lažna izjava dovela do toga da je podnositelj zahtjeva ostvario ili nastavio ostvarivati pravnu pomoć.

Posljedica presude kojom se optuženik proglašava krivim retroaktivno je opozivanje pomoći i počiniteljev povrat iznosa koji je platila država (usp. članak 136. prethodno navedenog Predsjedničkog dekreta).

16 Mogu li osporiti odbijanje pružanja pravne pomoći?

Ako odvjetnička komora odbije zahtjev ili ga proglasi nedopuštenim, može se ponovno podnijeti sucu kojem je dodijeljen predmet, a koji potom donosi odluku u obliku naloga.

Međutim, kad je riječ o kaznenom postupku, člankom 99. Predsjedničkog dekreta utvrđeno je da podnositelj zahtjeva ili njegov odvjetnik mogu podnijeti žalbu predsjedniku suda ili žalbenom sudu u okviru kojeg sudi sudac koji je odbio zahtjev u roku od 20 dana od dana obavijesti o odbijanju zahtjeva.

■ Posljednji put ažurirano: 06/12/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijeводе je napravila služba

Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.